EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 2.10.2024
COM(2024) 427 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Letno poročilo o operacijah humanitarne pomoči Evropske unije, financiranih leta 2023

KAZALO

Uvod 2

Razmere po svetu, v katerih se zagotavlja pomoč.....2

Zagotavljanje ustrezne in učinkovite humanitarne pomoči prizadetemu prebivalstvu 5

Pregled morebitnih zunanjih ocen, opravljenih glede posameznih operacij 8

Uvod

V tem poročilu so predstavljene glavne dejavnosti in rezultati politike Unije leta 2023 na področju humanitarne pomoči, kot jo je izvajal Generalni direktorat Evropske komisije za evropsko civilno zaščito in evropske operacije humanitarne pomoči (GD ECHO). Pripravljeno je v skladu s členom 19 Uredbe Sveta (ES) št. 1257/96 z dne 20. junija 1996 o humanitarni pomoči, na podlagi katerega mora Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti letno poročilo s povzetkom dejavnosti, financiranih v prejšnjem letu.

Naloga GD ECHO je, **da pomaga pri reševanju in zaščiti človeških življenj, preprečuje in ublaži trpljenje ljudi ter ohranja integriteto in človekovo dostojanstvo prebivalstva, ki so ga prizadele naravne nevarnosti ali nesreče, ki jih je povzročil človek**, v EU ali zunaj nje. S tem skupnim splošnim ciljem GD ECHO daruje humanitarno pomoč EU in se odziva na izredne razmere, hkrati pa prek mehanizma Unije na področju civilne zaščite usklajuje in omogoča operacije civilne zaščite na ravni EU, ki v veliki meri deluje zunaj EU za hitro zagotavljanje nujne pomoči in humanitarne pomoči v času krize ter kot tak dopolnjuje dejavnosti GD ECHO na področju humanitarne pomoči, kot so opisane v tem dokumentu. Dejavnosti GD ECHO prispevajo k uresničevanju političnih prednostnih nalog Komisije za močnejšo Evropo v svetu, evropskega zelenega dogovora in spodbujanja evropskega načina življenja.

EU prek GD ECHO zagotavlja humanitarno pomoč ljudem v stiski po vsem svetu v skladu s humanitarnimi načeli **človečnosti, nepristranskosti, neodvisnosti in nevtralnosti**, ki so zapisana v členu 214 Pogodbe o delovanju Evropske unije ter v Evropskem soglasju o humanitarni pomoči [(1)]. Humanitarna pomoč EU se razdeljuje tistim, ki jo najbolj potrebujejo, ne glede na njihovo državljanstvo, vero, spol, etnično poreklo ali politično pripadnost. Posebej se v tem okviru obravnavajo tudi potrebe žensk, otrok, starejših, bolnih in invalidnih oseb [(2)].

Razmere po svetu, v katerih se zagotavlja pomoč

Leto 2023 so zaznamovali veliki humanitarni izzivi zaradi ruske vojne agresije proti Ukrajini, zaostrovanja razmer na Bližnjem vzhodu, zlasti v Palestini, nenehnih spopadov v Sudanu ali dolgotrajnih kriz v Sahelu. EU je Ukrajini zagotovila znatno podporo, pri čemer so operacije humanitarne pomoči od februarja 2022 skupaj znašale 785 milijonov EUR. Poleg tega je neustrezna prehranska varnost na svetovni ravni v letu 2023 dosegla rekordne ravni, pri čemer se pet držav sooča s potencialno lakoto, Palestina pa [(3)] doživlja najhujšo prehransko krizo v zadnjem času.

Zaradi resnih svetovnih humanitarnih izzivov, ki so posledica dolgotrajnih kriz, podnebnih sprememb, nepredvidenih nesreč in izbruhov bolezni, so se dodatno **poslabšale humanitarne razmere** tudi v mnogih drugih delih sveta, pri čemer so se **humanitarne potrebe povečale na doslej najvišje ravni.** V zadnjem globalnem humanitarnem pregledu Urada Združenih narodov za usklajevanje humanitarnih aktivnosti (OCHA) za leto 2023 [(4)] je ocenjeno, da je ob koncu leta 2023 humanitarno pomoč in zaščito potrebovalo 363,3 milijona ljudi, kar je 11,4 % več kot leta 2022. Vendar pa s financiranjem ni bilo mogoče zadostiti naraščajočim potrebam. Vrzel v financiranju med humanitarnimi potrebami in razpoložljivimi sredstvi se je povečala s primanjkljaja v višini 18,3 milijarde USD v letu 2022 na primanjkljaj v višini 27,7 milijarde USD do konca

(1) Skupna izjava Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, Evropskega parlamenta in Evropske komisije (2008/C 25/01).

(2) V skladu s Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov, katere pogodbenica je EU.

(3) Poimenovanje „Palestina“ ne pomeni priznanja države Palestine in ne posega v stališča posameznih držav članic glede tega vprašanja.

(4) Global Humanitarian Overview 2023 (Globalni humanitarni pregled za leto 2023), posodobitev iz decembra (kratek pregled stanja na dan 31. decembra 2023), OCHA (unocha.org).

leta 2023 [5].

Zagotavljanje humanitarne pomoči je še naprej težavno zaradi **nepredvidljivosti, nestanovitnosti in negotovosti**, ki predstavljajo veliko tveganje za humanitarne akterje. Omejitve dostopa ovirajo dostavo humanitarne pomoči zaradi **omejenega ali zavrnjenega dostopa** do ljudi v stiski in otežujejo izvajanje potrebnih nadzornih ukrepov, kot so spremljanje na kraju samem in ocene potreb. Zaradi vse hujših **kršitev mednarodnega humanitarnega prava** je zagotavljanje humanitarne pomoči še bolj tvegano in zapleteno.

Kljub tem **izzivom** je Komisija **uspela uresničiti svoje cilje** v skladu s prednostnimi nalogami in ključnimi ukrepi, opredeljenimi v Sporočilu Komisije Humanitarne dejavnosti EU: novi izzivi, enaka načela, sprejetem marca 2021 [6]. **EU je v svetovnem merilu še vedno ključna donatorka** humanitarne pomoči, ki načelno in na podlagi potreb zagotavlja humanitarno pomoč v 114 državah [7], kar predstavlja 9,4-odstotni delež skupnega financiranja, aktiviranega v svetovnem humanitarnem sistemu [8]. EU si prizadeva zagotoviti, da je financiranje na voljo za pomoč kar največ ljudem, ki jo potrebujejo, in v kar največjem možnem številu držav ter da se zagotovi hiter, učinkovit in celovit odziv. Mreža GD ECHO na terenu (50 uradov v 40 državah s približno 430 člani nacionalnega in mednarodnega osebja) pri tem zagotavlja pomembno podporo. Prvotni humanitarni proračun za leto 2023 je bil določen na **1 643 milijonov EUR** [9]. Med letom je bil proračun večkrat okrepljen [10] iz naslednjih virov:

- rezerve za solidarnost in nujno pomoč, ki naj bi pokrila več kriz, med njimi ukrajinsko in poslabšanje neustrezne prehranske varnosti na svetovni ravni (579,3 milijona EUR),
- prerazdelitev, okrepitev in prerazporeditev iz instrumentov iz razdelka VI za obravnavanje kompleksnosti kriz v Palestini, Armeniji ali Čadu (69,7 milijona EUR),
- pomoči Virement Aide Humanitaire (VAH – člen 30(2) finančne uredbe), dodeljene Mavretaniji (2,7 milijona EUR),
- zunanjih namenskih prejemkov držav članic (5,4 milijona EUR).

Končni **humanitarni proračun za leto 2023** je znašal **2 421,8 milijona EUR**, kar je Komisiji omogočilo, da posreduje ne le v obsežnih humanitarnih krizah, kot so tiste v Ukrajini, Siriji, Palestini ali Sudanu, temveč tudi v pozabljenih krizah, pri čemer je za take krize [11] dodelila 17 % [12] prvotnega proračuna za leto 2023 (286 milijonov EUR). V Prilogi I so predstavljena proračunska sredstva, dodeljena glavnim krizam, ki jih zajemajo ukrepi Komisije v letu 2023.

Glavne ukrepe v različnih regijah sveta je mogoče povzeti, kot sledi:

- **Jugovzhodna Evropa, vzhodno sosedstvo in Turčija:** Na humanitarne dejavnosti v regiji je še naprej močno vplivala ruska vojna agresija proti Ukrajini, pri čemer so dejavnosti zajemale različne sektorje, vključno z zazimitvijo, denarno pomočjo, zaščito,

[5] Global Humanitarian Overview 2022 (Globalni humanitarni pregled za leto 2022), posodobitev iz decembra (kratek pregled stanja na dan 31. decembra 2022), OCHA (unocha.org).

[6] Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu Humanitarne dejavnosti EU: novi izzivi, enaka načela (COM(2021) 110 final).

[7] Gibanje tega podatka je delno posledica spremembe metodologije, ki je sledila spremembam na spletni strani sistema ZN za finančno sledenje.

[8] Sistem ZN za finančno sledenje, Global Funding Overview Summary 2023 (Povzetek pregleda svetovnega financiranja za leto 2023).

[9] Ta znesek ne vključuje odhodkov za podporo (vrstice BA). Z upoštevanjem teh odhodkov je prvotni znesek celotnega instrumenta v letu 2023 znašal 1 654,8 milijona EUR.

[10] Poleg teh okrepitev je bilo iz operativne rezerve aktiviranih 121,7 milijona EUR.

[11] Tj. hude in dolgotrajne krize, o katerih mediji ne poročajo in pri katerih raven mednarodne pomoči za prizadeto prebivalstvo ne zadošča, kot na primer na Haitiju ali v krizi ljudstva Rohinga.

[12] V primerjavi s prvotnim proračunom v višini 1 687 milijonov EUR, ki ga sestavljata začetni proračun (1 643 milijonov EUR) in začetna operativna rezerva (122 milijonov EUR), minus sredstva za pripravljenost na nesreče (78 milijonov EUR). Prvotni proračun, dodeljen pozabljenim krizam, bi predstavljal 17,5 % zgoraj navedenega proračuna.

zdravstvenim varstvom in izobraževanjem. Komisija je leta 2023 Ukrajini dodelila 300 milijonov EUR za obravnavanje takojšnjih humanitarnih potreb, s čimer je dosegla več kot 17,6 milijona ljudi v stiski. Poleg tega je bilo 20 milijonov EUR danih na voljo za nujno pomoč pri obravnavanju potreb ukrajinskih beguncev, ki so pobegnili v Moldavijo, in potreb njihovih gostiteljskih skupnosti. V Turčiji je Komisija zagotovila 78,2 milijona EUR [(13)] za podporo ranljivim beguncem in turškemu prebivalstvu, ki sta jih februarja 2023 prizadela potresa. Poleg tega je bila mreža socialne varnosti v sili julija 2023 uspešno prenesena iz humanitarnega v razvojno financiranje v okviru GD za sosedstvo in širitvena pogajanja v skladu s strategijo povezave med humanitarno pomočjo in razvojem.

- **Vzhodna in južna Afrika:** Regijo so še naprej zaznamovali konflikti, razseljevanje prebivalstva, epidemije in ekstremne vremenske razmere (kot so dolgotrajne poplave in suše na širšem območju Afriškega roga ali intenzivna sezona ciklonov, zlasti na Madagaskarju, v Malaviju in Mozambiku). Znatno poslabšanje humanitarnih razmer v številnih državah, kot so Sudan, Demokratična republika Kongo, Afriški rog (Somalija, Etiopija, Kenija), Južni Sudan, Uganda, Burundi in Mozambik, je povzročilo splošno neustrezno prehransko varnost in izgubo virov za preživljanje. Komisija je aktivirala tudi dodatna sredstva za obravnavanje posledic konflikta v Sudanu, ki se je začel aprila 2023 in povzročil največjo krizo razseljevanja na svetu ter humanitarno krizo, ki vpliva na širšo regijo. Prvotni proračun v višini 330,7 milijona EUR je bil povečan na več kot 595,02 milijona EUR, kar je omogočilo obravnavanje teh in drugih nujnih humanitarnih potreb v regiji.
- **Bližnji vzhod:** Po terorističnem napadu na Izrael 7. oktobra 2023, posledičnemu konfliktu v Gazi in razseljevanju večine palestinskega prebivalstva, ki prebiva v Gazi (1,7 milijona ljudi), je Komisija štirikrat povečala humanitarno pomoč Palestini na več kot 100 milijonov EUR [(14)], da bi zadostila najosnovnejšim potrebam Palestincev. Komisija je še naprej obravnavala tudi potrebe prebivalstva v Siriji, ki so se zaradi potresov februarja 2023 še povečale, in sicer z zagotavljanjem pomoči v višini več kot 182 milijonov EUR (tj. dostava hrane, zdravil in čiste vode ter zagotavljanje zasilnih zatočišč, zaščite in izobraževanja v izrednih razmerah). V Jordaniji in Libanonu je bilo za podporo sirskim beguncem in ranljivim gostiteljskim skupnostim dodeljenih več kot 79 milijonov EUR.
- **Zahodna in osrednja Afrika:** Komisija je iz svojega prvotnega proračuna dodelila več kot 181,5 milijona EUR za obravnavanje neustrezne prehranske varnosti in slabe prehranjenosti, ki so ju zlasti povzročili konflikti, ter večsektorskih potreb notranje razseljenih oseb, da bi zagotovila prevoz osebja in blaga ter podprla pripravljenost na nesreče v državah Sahela, Čadski kotlini, severozahodnem in jugozahodnem Kamerunu, severozahodni Nigeriji in Srednjeafriški republiki. Aktivirane so bile okrepitve, zlasti za reševanje neustrezne prehranske varnosti, končni proračun za regijo pa je tako presegel 279,3 milijonov EUR.
- **Severna Afrika, Irak in Arabski polotok:** Komisija je namenila 143 milijonov EUR za obravnavanje potreb razseljenih oseb in beguncev v Severni Afriki (Libija, Egipt in Alžirija – zahodnosaharski begunci) in Iraku, ki so jih prizadeli konflikti, ter tistih, ki so jih prizadeli konflikti v Jemnu, kar zajema večsektorsko pomoč na področjih, kot so voda, sanitarna oskrba in higiena, hrana in prehrana, izobraževanje v izrednih razmerah, zdravstveno varstvo – vključno z duševnim zdravjem in psihološko podporo –, celostni odziv zaščite, pravna pomoč (civilna dokumentacija) in intervencije v zatočiščih. Z dodatnim financiranjem, s katerim je bil predvsem okrepljen odziv na konflikt v Jemnu, je končna dodelitev za to regijo dosegla 183,12 milijona EUR.

[(13)] Ta znesek vključuje sredstva iz prerazporejenih sredstev, načrta izvajanja humanitarne pomoči Turčije za leto 2023 in nabora orodij za izredne razmere.

[(14)] Vključno z 92,5 milijona EUR iz načrta izvajanja humanitarne pomoči in 10 milijoni EUR, aktiviranimi v okviru zmogljivosti za evropski humanitarni odziv.

- **Azija in Pacifik:** Komisija je v letu 2023 regiji dodelila več kot 258,59 milijona EUR, zlasti za obravnavanje vse večjih humanitarnih potreb prebivalstva v Afganistanu (še posebej žensk in deklet, katerih pravice in priložnosti je začasno talibansko vodstvo še dodatno omejilo) in obravnavanje vse večjih humanitarnih potreb zaradi večplastne krize v Mjanmaru, vključno s prisilnim razseljevanjem v sosednje države, predvsem Bangladeš. Podpora je bila zagotovljena v Pakistanu po hudih poplavah, obravnavane pa so bile tudi potrebe, nastale zaradi naravnih nesreč in konflikta na Mindanau na Filipinih. Komisija je obravnavala humanitarne posledice tropskih ciklonov in suše, ki so prizadeli več pacifiških otokov.
- **Amerike in Karibi:** Ukrepi Komisije so bili osredotočeni na zagotavljanje pomoči prizadetim zaradi notranje in regionalne krize v Venezueli, oboroženega konflikta v Kolumbiji, kompleksne krize na Haitiju ter nenehnega organiziranega nasilja v Srednji Ameriki, Mehiki in Ekvadorju. Obravnavane so bile humanitarne potrebe razseljenih oseb po vsej celini, posledice naravnih in podnebnih nesreč ter akutna neustrezna prehranska varnost in podhranjenost, zagotovljena pa je bila tudi podpora za pripravljenost na nesreče. Komisija je regiji prvotno dodelila več kot 81 milijonov EUR, znesek pa se je bil nato povečan in je ob koncu leta dosegel 152,82 milijona EUR.

Komisija sodeluje s **približno 220 partnerji** (od tega jih je bilo 118 financiranih s pogodbami, podpisanimi leta 2023 – seznam je vključen v Prilogo II). 45,9 % sredstev za leto 2023 je bilo dodeljenih nevladnim organizacijam, 43,3 % agencijam ZN, 10,6 % mednarodnim organizacijam in 0,2 % vladnim organizacijam.

Zagotavljanje ustrezne in učinkovite humanitarne pomoči prizadetemu prebivalstvu

Za **podporo multilateralizma in na pravilih temelječega svetovnega reda** si je Komisija dejavno prizadevala za humanitarno zagovorništvo in oblikovanje politik na evropski in svetovni ravni, pri čemer se je ukvarjala s prednostnimi nalogami, opredeljenimi v Sporočilu Humanitarne dejavnosti EU [15]. Dosežen je bil znaten napredek pri izvajanju zavez, sprejetih v okviru t. i. **velikega dogovora** [16], zlasti o kakovostnem financiranju, gotovini in lokalizaciji. Še naprej se je prispevalo k združenim sredstvom za posamezne države [17], da bi se še naprej spodbujala lokalizacija in financiranje z manj namenskimi sredstvi. Uveden je bil model za dolgoročnejša **programska partnerstva** [18], ki podpira pristope v skupnem strateškem interesu z 12 novimi programskimi partnerstvi, ki so se začela izvajati leta 2023. Poleg tega se je Komisija zavzemala za znatno okrepljena humanitarna finančna prizadevanja in boljšo delitev odgovornosti med donatorji, vključno z državami članicami. V zvezi s tem je Svet EU maja 2023 sprejel prostovoljni cilj, ki države članice in druge donatorje spodbuja, naj 0,07 % svojega bruto nacionalnega dohodka namenijo za humanitarno pomoč.

Komisija je v zvezi s **politiko na področju humanitarne logistike** [19] še naprej podpirala strateški, medsektorski pristop k dobavni verigi, na katerega je bilo opozorjeno v sklepih Sveta (9282/23) [20], kot ključni dejavnik za zapolnitev vrzeli v financiranju. V ocenjevalni študiji, zaključeni leta 2023 [21] je bil potrjen pomen te strategije s priporočilom, naj se nadaljuje. Usposabljanje humanitarnih partnerjev in spodbujanje dobrih praks, ozaveščanje na visoki ravni in operativne smernice (o humanitarni logistiki) so se v letu 2023

[15] COM(2021) 110 final, glej opombo 5.
[16] Veliki dogovor.
[17] Ukrajina, Afganistan, Južni Sudan in Venezuela.
[18] Programska partnerstva.
[19] DG ECHO thematic policy document: Humanitarian logistics policy (Dokument o tematski politiki GD ECHO: Politika humanitarne logistike).
[20] Sklepi Sveta o odpravljanju vrzeli v financiranju humanitarne pomoči, 22. maj 2023.
[21] Evaluation of Humanitarian Logistics in the European Commission's Civil Protection and Humanitarian Aid operations, 2018-2022 (Ocena humanitarne logistike v operacijah Evropske komisije na področju civilne zaščite in humanitarne pomoči, 2018–2022).

nadaljevali. Tema je bila obravnavana tudi na evropskem humanitarnem forumu 2023.

Operativna orodja **zmogljivosti za evropski humanitarni odziv** [22] so se v letu 2023 še naprej razvijala ter Komisiji pomagala podpirati partnerje in lajšati zagotavljanje humanitarne pomoči, pri čemer so omogočala dostavo humanitarnega blaga in prevoz humanitarnih delavcev na težko dostopna območja, kjer pomoči sicer ne bi bilo mogoče zagotoviti. Leta 2023 se je v okviru orodja zmogljivosti za evropski humanitarni odziv obravnavalo 16 kriz, ki so prizadele 15 držav [23], pri čemer je bilo dodeljenih 56,58 milijona EUR za razvoj in uporabo zmogljivosti in storitev v okviru navedenega orodja, zlasti za naslednje:

- opravljenih je bilo 85 letov v okviru humanitarnega zračnega mostu EU, s katerimi je bilo v devet držav prepeljanih več kot 3 880 ton humanitarne pomoči,
- s humanitarnimi zračnimi prevozi EU je bilo v sedem držav prepeljanih več kot 490 ton in 19 400 članov humanitarnega osebja,
- partnerjem je bilo iz zalog zmogljivosti za evropski humanitarni odziv doniranih več kot 840 ton v vrednosti več kot 4,4 milijona EUR.

Komisija je v celoti izkoristila svoj **nabor orodij za izredne primere,** ki ga sestavljajo orodje za odzivanje na akutne obsežne izredne razmere (ALERT), orodje za epidemije, orodje za krize manjšega obsega in sklad za nujno pomoč ob nesrečah (DREF), ter tako zagotovila takojšnjo nujno humanitarno pomoč v višini 44,5 milijona EUR za nepredvidene dogodke po svetu. Med primeri dodelitve sredstev so:

- orodje za krize manjšega obsega je bilo aktivirano 18-krat, vključno z odzivi na uničenje jezu Nova Kahovka v Ukrajini, ciklone, ki so prizadeli Vanuatu, Bangladeš in Filipine, pa tudi poplave v Libiji, na Haitiju in v Peruju,
- ALERT je bil sprožen 14-krat za takojšen odziv na poplave, ki so prizadele Pakistan, Somalijo in Kenijo, pa tudi za odziv na posledice tropskih ciklonov na Madagaskarju, v Mozambiku, Malaviju, Mjanmaru in Mehiki ter potresov v Turčiji, Siriji, Afganistanu, Maroku, Nepalu in Etiopiji,
- orodje za epidemije je bilo aktivirano osemkrat, da je podprlo odziv na opičje koze v Demokratični republiki Kongo, davico v Nigeriji, kolero v Malaviju, Etiopiji, Zimbabveju, Sudanu in Južnem Sudanu ter požar, ki je prizadel zdravstvene ustanove v Bangladešu,
- Komisija je dopolnila 65 dejavnosti DREF, ki jih je Mednarodna federacija Rdečega križa in Rdečega polmeseca (IFRC) izvedla v 50 državah, tudi v zvezi s kolero v Afriki ter poplavami in potresi v severni Afriki, jugovzhodni Aziji in Pacifiku.

Poleg tega je GD ECHO leta 2023 zagotovil uporabo in oblikovanje politike ter partnerjem podal priporočila za visokokakovostne, skladne in odgovorne humanitarne operacije, ki jih financira EU.

Komisija je zaradi zaostrovanja konfliktov, visokih cen hrane zaradi ruske vojne agresije proti Ukrajini, gospodarskih pretresov in podnebnih razmer dodelila približno 670 milijonov EUR [24] **za podporo pri preskrbi s hrano, prehrano in preprečevanje lakote**, s skupno zavezo v višini 8,3 milijarde EUR za obdobje 2021–2024 za podporo odzivu Ekipe Evropa pri reševanju svetovne prehranske krize.

Projektom na področju zdravja je bilo dodeljenih 334 milijonov EUR za podporo svetovnim zdravstvenim sistemom in zagotavljanje življenjsko pomembne zdravstvene oskrbe, s posebnim poudarkom na preprečevanju epidemij, pripravljenosti in odzivanju

[22] GD ECHO: informativni pregled zmogljivosti za evropski humanitarni odziv.
[23] Afganistan, Burkina Faso, Demokratična republika Kongo, Egipt/Palestina, Kenija, Madagaskar, Mali, Armenija, Nepal, Niger, Somalija, Sudan, Čad, Sirija, Ukrajina.
[24] Več od povprečnega financiranja v višini 530 milijonov EUR na leto v obdobju 2019–2021.

nanje, duševnem zdravju in psihološki podpori ter spolnem in reproduktivnem zdravju.

GD ECHO se je še naprej osredotočal politike na področju **vode, sanitarne oskrbe in higiene** ter si prizadeval izboljšati dostop do varne pitne vode ter pravičnih sanitarnih in higienskih storitev za ljudi, ki so jih prizadele humanitarne krize.

Sistematično zagovorništvo z javnimi izjavami in prispevki o **mednarodnem humanitarnem pravu** v večstranskih forumih in na dogodkih na visoki ravni se je v letu 2023 nadaljevalo in zajemalo teme, kot so humanitarna diplomacija, zaščita humanitarnih delavcev, vojskovanje v mestih in izboljšanje skladnosti z mednarodnim humanitarnim pravom za zaščito humanitarnega prostora. GD ECHO je še naprej spodbujal dialog med donatorji, regulatorji, lokalnimi organi, izvajalci humanitarnih dejavnosti in zasebnim sektorjem, da bi zagotovil dostavo humanitarne pomoči vsem, ki jo potrebujejo. Poleg tega se je osredotočil na krepitev spremljanja kršitev mednarodnega humanitarnega prava, med drugim z okrepitvijo zbiranja podatkov in standardov spremljanja ali krepitvijo zagovorništva na podlagi dokazov. Začel je izvajati tudi prvi projekt za zagotovitev takojšnje, konkretne in oprijemljive pravne, zdravstvene in materialne podpore humanitarnim delavcem, ki so bili žrtve napadov.

GD ECHO je še naprej podpiral **skladnost omejevalnih ukrepov EU z mednarodnih humanitarnim pravom,** pri čemer je spodbujal dosledno vključevanje humanitarnih izjem, zlasti humanitarnih izjem v skladu z Resolucijo Varnostnega sveta ZN 2664 (2022), v režime sankcij EU. Leta 2023 je bila humanitarna izjema uvedena v približno 30 režimov sankcij EU, vključno s tistimi za Mjanmar, Nikaragvo, Niger, Sudan, Sirijo, Venezuelo in Jemen.

Komisija je 15 % svojih finančnih sredstev namenila dejavnostim **zaščite**, saj **osredotočenost na najbolj ranljive** ostaja ključna skrb in prednostna naloga zaradi nenehnih kršitev mednarodnega humanitarnega prava, razširjenih tveganj in primerov nasilja. Spol in starost ter vključevanje invalidov [25] so bili vključeni v vse sektorje ukrepanja in sistematično so bile obravnavane vse vrste nasilja nad otroki. Zaradi opažanj v številnih nedavnih in sedanjih krizah je bila povečana osredotočenost na spolno nasilje, povezano s konflikti. Komisija je okrepila svoje dejavnosti, ki pozivajo k okrepljeni zaščiti otrok, vključno z zagovorništvom, ter opisala posebne potrebe otrok, povezanih z oboroženimi konflikti. Dejavno je sodelovala z organizacijo Global Protection Cluster in bila še naprej dejavna članica pobude Poziv k ukrepanju za zaščito pred nasiljem zaradi spola v izrednih razmerah.

Komisija je še naprej namenjala poudarek **izobraževanju v izrednih razmerah** in potrdila svojo zavezo, da bo naložbe v izobraževanju ohranila na ambiciozni ravni 10 % letnega prvotnega proračuna EU za humanitarno pomoč. V skladu s tem je bilo zagotovljenih 162 milijonov EUR za podporo dostopu otrok in mladostnikov, ki so jih prizadele krize, do varnega in kakovostnega učenja.

Da bi zmanjšali ogljični odtis in okoljsko škodo humanitarne pomoči, so leta 2023 za vse operacije pomoči, ki jih financira EU [26], postale obvezne **minimalne okoljske zahteve in priporočila**. Leta 2023 so bili objavljeni tudi novi prostovoljni okoljski kazalniki, da bi partnerjem pomagali pri vključevanju minimalnih okoljskih zahtev v njihove projekte. EU je postala tudi prva finančna podpornica sekretariata za Listino o podnebju in okolju za humanitarne organizacije (200 000 EUR).

Komisija je tudi v letu 2023 še naprej krepila svojo podporo pripravljenosti na nesreče [27] ter s tem spodbujala **pripravljenost na več nevarnosti in preventivno ukrepanje**. Poleg tega si Komisija po izjavi z vrha EU-Latinska Amerika in Karibi leta 2023, v kateri je bil priznan pomen mednarodnega sodelovanja na področju pripravljenosti na nesreče in

[25] V skladu s smernicami o vključitvi invalidov v operacije humanitarne pomoči, ki jih financira EU.
[26] guidance_on_the_operationalisation_of_the_mers_for_eu-funded_humanitarian_aid_operations.pdf (europa.eu).
[27] Izvajanje pristopa, sprejetega leta 2021 (DG ECHO Guidance Note on Disaster Preparedness (Smernice GD ECHO o pripravljenosti na nesreče)).

obvladovanja tveganja nesreč, prizadeva za pripravo memoranduma o soglasju za spodbujanje dejavnosti mednarodnega sodelovanja med EU ter Latinsko Ameriko in Karibi na področju pripravljenosti na nesreče in njihovega preprečevanja ter za spodbujanje izmenjave informacij in priložnosti za usposabljanje. Leta 2023 je bilo za ciljno usmerjene dejavnosti na področju pripravljenosti dodeljenih več kot 78 milijonov EUR. 32,3 % humanitarnih operacij, ki jih je financirala EU, je vključevalo elemente pripravljenosti na nesreče [28].

GD ECHO je leta 2023 razvil tudi kombinacijo **dejavnosti komuniciranja**, katerih cilj je ohraniti visoko raven javne in politične podpore humanitarni pomoči EU na podlagi diskurza o solidarnosti EU. Objavil je na primer vrsto sporočil za javnost v osrednjih in lokalnih medijih (v sodelovanju s partnerji na področju humanitarne pomoči) ter ponovno začel svojo serijo obiskov na terenu z evropskimi novinarji. GD ECHO je leta 2023 izvedel **kampanjo humanitarne pomoči „Education, no matter what“**, s katero se je zavzemal za pravico do kakovostnega izobraževanja za vse, tudi v izrednih razmerah, in je dosegla več kot 29 milijonov ljudi v 14 državah članicah. Na področju **digitalnih medijev** se je povečalo število sledilcev na kanalih družbenih medijev (+5,71 %) in znatno povečalo število prikazov na družbenih medijih (+26,4 %), medtem ko je spletišče GD ECHO doseglo mejnik 2 milijonov ogledov strani.

Pregled morebitnih zunanjih ocen, opravljenih glede posameznih operacij

Službe Komisije za ocenjevanje so odgovorne za usmerjanje, usklajevanje in spremljanje funkcije ocenjevanja ter poročanje o njej. Pripravljajo pravočasne in visokokakovostne rezultate ocenjevanj za zagotovitev dokazov za informirano odločanje in odgovornost. Ocene so lahko geografske, tematske ali pa so osredotočene na določeno partnerstvo. Priloga III vsebuje seznam ocenjevanj, zaključenih v letu 2023, ter tekočih ocenjevanj.

[28] Ta podatek je bil pridobljen z revidirano metodologijo, ki temelji zgolj na poročanju humanitarnih partnerjev EU, ne sme pa vključevati prizadevanj za vključevanje pripravljenosti v drugih sektorjih operacij.

POMEMBNE POVEZAVE

- Splošne informacije o GD ECHO:
  http://ec.europa.eu/echo/en
- Finančne informacije o dejavnostih Evropske komisije na področju humanitarne pomoči v letu 2023:
  Financing decisions (HIPs) 2023 (Sklepi o financiranju (načrti izvajanja humanitarne pomoči)) – Evropska komisija (europa.eu)
- Informacije v zvezi z operacijami iz prejšnjih let:

  Evropska civilna zaščita in evropske operacije humanitarne pomoči | Evropska komisija (europa.eu)
- Letno poročilo o dejavnostih za leto 2023:

  Letno poročilo DG ECHO o dejavnostih za leto 2023 (europa.eu)
- Letno poročilo o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU za leto 2023:

  Annual management and performance report 2023 (Letno poročilo o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU za leto 2023) – Evropska komisija (europa.eu)
- Ocenjevalna poročila GD ECHO:

  https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_en
- Podatki o financiranju humanitarne pomoči s strani Evropske komisije in držav članic:

  Domov – Evropska komisija (europa.eu)